

SANATON VIESTINTÄ

HOITOTYÖSSÄ

SANATON JA SANALLINEN VIESTINTÄ

- Viestintä koostuu sanattomasta ja sanallisesta viestinnästä.
- Viestin välittymisessä sanaton viestintä on sanoja tärkeämpää.
- Joskus sanaton ja sanallinen viestintä ovat ristiriidassa.
  - ✓ Esim. Asiakaspalvelija on vihaisen näköinen, mutta puhuu kohteliaasti. Kumpaa viestiä uskomme?
- Emme aina tiedosta sanattomien viestien merkitystä.
- Parasta on, jos sanallinen ja sanaton viestintä täydentävät toisiaan.

Pohdittavaksi:

- Oletko joskus tulkinnut sanattomia viestejä väärin?
- Oletko saanut väärän käsityksen ihmisestä sanattomien viestien perusteella?

SANATTOMAN VIESTINNÄN KEINOJA

- äänen käyttö
- ilmeet
- eleet
- katseet
- liikkeet
- asennot, olemus
- miten lähelle ihminen menee toista
- kosketus
- ulkoasu, pukeutuminen ja tuoksut

MITÄ VIESTINTÄTILANTEISSA ONNISTUMINEN VAATII?

On tärkeää, että

- tiedostaa sanattoman viestinnän merkityksen
- tunnistaa omia tapojaan käyttää sanatonta viestintää
- osaa käyttää sanattoman viestinnän keinoja tukemaan omaa viestintää
- osaa tunnistaa ja tulkita toisen sanattomia viestejä
- ymmärtää, että sanattomissa viesteissä on kulttuurisia eroja

Esimerkkejä kulttuurisista eroista:

- Suomessa katsotaan vanhempaa keskustelukumppania silmiin, mutta joissakin Aasian maissa sitä pidetään epäkohteliaana.
- Suomessa on kohteliasta kuunnella hiljaa, mitä toinen sanoo, mutta joissakin afrikkalaisissa kulttuureissa hiljaiset hetket eivät kuulu keskusteluun.

Mitä kulttuurisia samankaltaisuuksia tai eroja olet itse havainnut?

SANATTOMAN VIESTINNÄN MERKITYS VUOROVAIKUTUKSESSA

- luodaan ensivaikutelma tai tehdään henkilöstä tulkintoja
- lähetetään suhdeviestejä (kuten viestitään läheisyyttä tai etäisyyttä suhteessa toiseen)
- ilmaistaan tunteita
- halutaan lähettää ristiriitaisia viestejä tai valehdella
- viestitään valta-asetelmia
- suostutellaan toisia

TARKKAILLEN VOI OPPIA

Voit tutustua omaan ja muiden sanattomaan viestintään tarkkailemalla:

- Laita televisiosta äänet pois. Mieti, kuinka hyvin ymmärrät tapahtumia ja mitä voit päätellä sanattomasta viestinnästä.
- Videoi tai äänitä omaa puhettasi ja katso tai kuuntele tallenteita. Tiedosta kehityskohteita ja kiinnitä niihin huomiota jatkossa.
- Havainnoi sopivassa tilanteessa, miten ihmiset ovat asettautuneet pöydän ääreen. Minkälaisia vaikutelmia tilanteesta syntyy? Mihin ihmiset katsovat ja mitä sillä viestivät?

ESIMERKKEJÄ SANATTOMISTA VIESTEISTÄ, JOITA TULKITAAN USEIN MYÖNTEISESTI

HUOM! Muista kulttuuriset ja viestintätilanteiden erot!

- Katsekontakti (millainen?)
- Avoin ja luonnollinen hymy
- Vartalon kallistaminen lievästi eteenpäin
- Vartalon kääntäminen kohti toista ihmistä
- Avoimet ja luontevasti liikkuvat kädet
- Hyvä ryhti

ESIMERKKEJÄ SANATTOMISTA VIESTEISTÄ, JOITA TULKITAAN USEIN KIELTEISESTI

HUOM! Muista kulttuuriset ja viestintätilanteiden erot!

- Poissaoleva tai tuijottava katse
- Kulmien alta katsominen/toisen ”mittaaminen” päästä varpaisiin katseella
- Väheksyvä/ivallinen hymy
- Käsivarret ristissä rinnalla (”puuskassa”)/lanteilla
- Toisesta poispäin vetäytyminen

SOTE-ALAN AMMATILAISEN TULEE

- Pyrkiä ristiriidattomaan kokonaisviestintään (= sanaton ja sanallinen viestintä ovat keskenään sopusoinnussa ja tukevat toisiaan)
- Olla tietoinen omasta viestinnästä, jotta ei tahattomasti anna vääränlaista vaikutelmaa